

Fellessak 6 – 24: Klagebehandling på kvoter for lisensfelling av ulv innenfor ulvesonen i 2025

Innkomne klager:

- Aktivt Rovdyrvern
- Foreningen våre rovdyr
- Naturvernforbundet
- Naturvernforbundet i Halden
- NOAH
- Rovviltets Røst
- Ulv i hele Norge
- WWF

Rettslig klageinteresse

I henhold til forvaltningsloven (fvl.) § 28 har parter og andre med rettslig klageinteresse klagerett. Ved rettslig klageinteresse må klageren ha en viss tilknytning til saken, det vil si å ha interesser av slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få avgjort om et forvaltningsvedtak er gyldig eller ugyldig. Organisasjoner har i stor utstrekning rett til å klage for å fremme medlemmenes eller standens interesser, eller for å ivareta organisasjonens ideelle interesser de har som formål å verne om.

Sekretariatet anser at klagerne i saken har rettslig klageinteresse.

Klagefrist

Vedtaket i fellessak 4/24, fastsetting av kvote og område for lisensfelling av ulv innenfor ulvesonen i 2025, ble fattet den 11. september 2024 og lagt ut på miljøvedtaksregisteret den 13. september.

Enkeltvedtak kan påklages i samsvar med forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent. Klagefristen var dermed 4. oktober.

Sekretariatet anser at klagerne har kommet inn rettidig.

Hovedinnhold i klagerne

Klagerne er omfattende og det gjengis her kun hovedanførsler fra de innkomne klagerne. Flere av klagerne berører de samme forhold. Det vises ellers til at alle klagerne er vedlagt saksframlegget og organisasjonene sine begrunnelser vil fremgå her. Det er viktig å lese klagerne i helhet.

Aktivt rovdyrvern

Aktivt rovdyrvern har argumenter mot lisensjakt innenfor ulvesonen og innenfor disse kategoriene:

- Forvaltningsområdet for ynglende ulv er ulveprioritert sone.
- Bestandssituasjonen tillater ikke uttak nå.
- Ulovlig jakt, det totale uttaket og innavlsituasjonen er de største truslene mot Norges kritisk truede ulv
- Sauetap til ulv er ikke et argument innenfor ulvesonen

I tillegg har Aktivt rovdyrvern en rekke argument mot uttak av de konkrete revirene som ble

vedtatt felt av nemndene og uttak av dyr ved Fjornshøyden. Foreningen har også en rekke generelle betraktninger, metodekritikk og de har listet opp vedtakets lovbrudd innenfor nasjonal og internasjonal lovgiving. Dette fremkommer i klagen og gjengis ikke her.

Foreningen Våre Rovdyr

De mener at det ikke kan fattes vedtak om felling av ulv innenfor ulvesonen kommende år fordi;

- Ulven er kritisk truet i Norge, bestanden er på vei ned
- Ulvesonen skal prioritere ulven og dens leveområder
- Genetikken må hensyntas for langsiktig levedyktighet og bevaring
- Ulovlig jakt må inn i likningen
- At kvoten ikke er til hinder for å nå bestandsmålet i 2025 er verken sannsynliggjort av nemndene eller faglig godt nok vurdert
- Det er uforsvarlig å åpne for jakt på ulv innenfor ulvesonen i 2025.

Naturvernforbundet

- Naturvernforbundet anser at det ikke finnes faglig eller juridisk grunnlag for skyting av stabile ulvefamilier innenfor ulvesona. Den norske delbestanden går nedover og ligger nå under målet som Stortinget har fastsatt.
- De anser vedtaket som konflikt drivende og faglig uforsvarlig. De mener vedtaket er brudd på naturmangfoldloven og Bernkonvensjonens forpliktelser om bevaring av en kritisk truet art. Vedtaket er også i direkte konflikt med Stortingsforlikene om rovdyr, blant annet i forhold til det todelte målet og at rovdyra skal forvaltes på en økologisk og bærekraftig måte.
- De finner ingen viltfaglig eller biologisk begrunnelse som tilsier at jaktkvote på ulv innenfor ulvesona er forsvarlig i forhold til bevaringsansvaret vi har for en kritisk truet art (CR). Kvoten er ikke i samsvar med moderne naturforvaltningsprinsipper og møter ikke målet om langsiktig bevaring av ulven i norsk natur.
- Deres klage er basert på faktisk kunnskapsstatus, bestandsutvikling, bestandens genetikk, vurderinger av biologiske og økologiske forhold, juridiske forhold etter naturmangfoldloven samt ansvar og forpliktelser knyttet til internasjonale konvensjoner for bevaring av biologisk mangfold og trua arter.
- Naturvernforbundet mener at nemndenes behandling og vedtak er en meget god søknad for å avskaffe nemndene. Nemndene forholder seg ikke til Bernkonvensjonen, det foreligger klare brudd på naturmangfoldloven §§ 4-12 og det er brudd på Stortingets rovdyrforlik fra 2004. Nemndene forholder seg heller ikke til faktisk levende bestand, men inkluderer skutt familiegrupper og døde ulver i sitt beslutningsgrunnlag. Manglende biofaglige vurdering av konsekvenser for bestanden og dokumentasjon av eventuell ny kunnskap som skal ligge til grunn for vedtaket er ikke gitt. Dette er et klart brudd med naturmangfoldloven og nemndenes mandat.
- De ber med dette om at Naturvernforbundets klage tas til følge og at det ikke åpnes for lisensjakt på ulv inne i ulvesona vinteren 2025.

Naturvernforbundet i Halden

Naturvernforbundet i Halden anfører følgende:

- Det å bruke naturmangfoldloven §18 bokstav b) og c) som grunnlag for lisensfelling av Boksjøreviret bør falle på sin egen urimelighet og med respekt for det lovverket vi skal forholde oss til. aturmangfold er også de dyrene som jakter på toppen av næringskjeden.
- Boksjøreviret ligger langt vekk fra andre revir. Kjerneområdet i Sverige er en nasjonalpark der det er forbud mot jakt. Det lave konfliktnivået, mangfoldet og

balansen som dette reviret er en del av må sees på som særdeles viktig. Ikke tas ut gjennom tolkninger av naturmangfoldloven § 18 som ikke hører noe steds hjemme i offentlig forvaltning.

- Foreldrepar kan felles uten kontroll på hvor mange og hvor valpene befinner seg. Dette kan skape en svært uheldig situasjon med unge uerfarne dyr som mister muligheten for læring av et alfapar i et revir hvor konfliktene er minimale.
- Dette er en kvote hvor alt kan skytes fordi antallet blir satt i etterkant. Slik beregning av en kvote er en faglig svak og kritikkverdig forvaltning av en rødlistet art. Dette uttaket bør ikke gjennomføres.

NOAH

NOAH ber Klima- og miljødepartementet om at rovviltnemndas vedtak om lisensfelling av ulver i tre ulverevir innenfor ulvesonen erklæres ugyldig / omgjøres slik at det ikke tillates noe lisensfelling i 2025 av følgende grunner:

- Rovviltnemndene mangler myndighet til å fatte vedtak om lisensfelling av ulv.
- Vedtaket er i strid med Bernkonvensjonen.
- Vedtaket er i strid med naturmangfoldloven og Høyesteretts føringer i Letjenna-saken.
- Norge står midt i naturkrisen og det å legge avgjørende vekt på hensynet om å holde bestanden av en truet art på et politisk bestemt bestandsmål er uverdlig, kunnskapsløst og meget uansvarlig.
- NOAH mener at vilkårene for lisensfelling av 12 ulver i tre ulike revir innenfor ulvesonen ikke er oppfylt, jf. naturmangfoldloven (nml.) §§ 6, 8, 9 og 18 og Bernkonvensjonen artikler 4, 6 og 9, og at rovviltnemndenes vedtak bør omgjøres slik at det ikke tillates lisensfelling av ulv innenfor ulvesonen i 2025.

Rovviltets Røst

- Boksjøreviret er grenserevir lokalisert sør i Østfold fylke. Reviret har ingen relevant skade eller problemstatistikk.
- Ulvåareviret har heller ingen relevant problemhistorie eller utsetter omgivelsene for belastninger utover å være av arten ulv.
- Tisper gjenlevende fra Fjornshøyden-reviret er i sommer registrert i grenseområdet med 0DNA analyser; fire treff fra UI421619 V1191 i Aurskog-Høland. UI420696 G47-24 V1178 er registrert med 5 treff hvor av 2 i Sverige. Så det er sannsynlig at de lever på tvers av riksgrensa. Rovviltets Røst kan ikke se at det er praktisk mulig å ta ut disse individene ved lisensfelling uten at det reiser en rekke problemstillinger.
- Rovviltets Røst protesterer på det sterkeste på at rovviltnemndenes flertall sikter mot at vi ikke oppnår målet med minst 3 ynglinger i helnorske revir med dette vedtaket.
- Mest sannsynlig er det verken valper i Østmarka i år, ei heller Boksjø (der muligens tisper er steril ettersom de ikke har ynglet verken i 2022 eller 2023.) I tillegg er det etter hva RR erfarer ikke registrert valper i andre revir der det tidligere har vært yngling.

WWF

- WWF klager på vedtaket om å skyte inntil 12 ulver med formål å ta alle individer i grenserevir Boksjø og i helnorske Risberget/Ulvåareviret og eventuelle fjorårsvalper som går igjen i området Fjornshøyden og som kommer fra Fjornshøyden-reviret. Dette er en betydelig økning fra sekretariatets innstilling fra august 2024 på en kvote på inntil seks ulver.

- Ulven er totalfredet i Norge og står oppført som kritisk truet på den norske rødlisten. Felling kan derfor bare unntaksvis tillates dersom både grunnvilkårene og tilleggsvilkårene for slik felling er oppfylt. Det er de ikke i denne saken. Ingen av revirene som er vedtatt tatt ut medfører fare for skade på beitedyr jf. naturmangfoldloven § 18 b). Det foreligger heller ikke offentlige interesser av vesentlig betydning som gir hjemmelsgrunnlag for felling i ulvesonen, jf. naturmangfoldloven § 18 c).
- WWF kan ikke se at vedtaket fattet den 11. september 2024 av rovviltnemndene i region 4 og 5 er innenfor rammene av verken Grunnloven, Bernkonvensjonen eller naturmangfoldloven.
- WWF ber derfor om at Klima- og miljødepartementet omgjør vedtaket, slik at det ikke fattes vedtak om uttak av revirene Boksjø, Risberget/Ulvåa og Fjornshøyden.

Ulv i hele Norge

- De nevner at Ulvåa er et helnorsk revirmarkerende par og at Risberget ikke er nevnt ifølge ulvetelleren. De har videre spørsmål om hvem som definerer ulverevir i Norge.
- De ønsker videre å vite hvilken dokumentasjon som ligger til grunn for uttak av gjenlevende ulver i Fjornshøyden.
- De poengterer at heller ikke Sverige går inn for uttak av Boksjøreviret.
- De anmoder om at lisensfelling av ulv innenfor ulvesonen ikke gjennomføres i 2025.

Om klagebehandlingen

De regionale rovviltnemndene er offentlige viltorgan opprettet i samsvar med viltloven § 4 med ansvar for forvaltning av rovvilt i sin region, jf. rovviltforskriften § 2 k). Rovviltnemndene skal gjennomføre vedtatt nasjonal politikk innenfor sin region, jf. rovviltforskriften § 5. Rovviltnemndenes vedtak om kvote for lisensfelling kan påklages til Klima- og miljødepartementet, jf. §18 i rovviltforskriften. Ellers følger klagebehandlingen forvaltningslovens regler.

I henhold til forvaltningsloven § 33 skal underinstansen (i dette tilfellet rovviltnemndene) foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet.

Sakshistorikk

Lisensjakt på ulv i region 4 og 5 har de senere årene blitt delt i to saker, henholdsvis utenfor og innenfor ulvesonen. Dette skyldes i all hovedsak at det er ulike jaktidsrammer innenfor og utenfor ulvesonen og at det er ønskelig å avvente endelig vedtak innenfor sonen for å ha et best mulig beslutningsgrunnlag. Det ble den 23. august 2024 fattet vedtak om felling av 14 ulver utenfor ulvesonen. Lisensfellingssaken innenfor ulvesonen ble tatt opp til behandling på samme møte, men uten at det formelt ble gjort vedtak i saken.

Sekretariatet innstilte på uttak av seks ulver i grensereviret Boksjø, alternativt seks ulver i det helnorske reviret Risberget-Ulvåa. Etter en prøvevotering ble det klart at det var flertall for en kvote på inntil 12 ulver innenfor ulvesona med formål å ta ut alle individer i både Risberget-Ulvåa og Boksjø i tillegg til gjenværende avkom i reviret som ble tatt ut vinteren 2024 i området Fjornshøyden.

Siden nemndene ønsket å ta ut grenserevir, ble behandlingen av saken utsatt til den 11. september for først å kunne gjennomføre en konsultasjon med svenske forvaltningsmyndigheter.

Lederne for nemndene hadde et møte med svenske myndigheter den 4. september, der uttak av Boksjøreviret ble drøftet. Nemndene ble orientert om dette i forkant av vedtak om uttak.

I møte den 11. september fattet rovviltnemndene vedtak om lisensfelling av grensereviret Boksjø, i tillegg til det helnorske Risberget-Ulvåa-reviret og gjenværende avkom i reviret som ble tatt ut vinteren 2024 i området Fjornshøyden.

Sekretariatets vurderinger

I saksframlegget til fellessak 4/24 redegjorde sekretariatet for kunnskapsgrunnlaget for lisensfelling av ulv og faglige og juridiske sider ved saken. Sekretariatet kom til at det kunne tas ut inntil ett revir innenfor ulvesona uten at dette truer bestandens overlevelse, og at det med et slikt uttak fortsatt kan sannsynliggjøres at bestandsmålet vil nås kommende år.

Sekretariatet kom frem til at det var mest naturlig å prioritere enten grensereviret Boksjø eller det helnorske reviret Risberget-Ulvåa. Vi anbefalte uttak av grensereviret Boksjø.

Sekretariatet utarbeidet også et faktagrunnlag for samtlige revir i Norge, slik at nemndene selv ville ha mulighet for å vurdere og begrunne uttak av eventuelt andre revir enn hva sekretariatet foreslo.

Sekretariatet har i saksframlegget, som ligger til grunn for rovviltnemndenes behandling, redegjort for gjeldende politiske føringer, naturmangfoldloven og rovviltforskriften som grunnlag for vedtaket. Samtidig forutsettes det at norsk rett er i samsvar med Norges folkerettslige forpliktelser.

Sentralt i klagebehandlingen står spørsmålet om vilkårene for felling er oppfylt, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) for å avverge skade på husdyr og/eller c) ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning. Det er i tillegg to kumulative vilkår som må være oppfylt for at felling skal kunne gjennomføres; at felling ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. naturmangfoldloven § 18 annet ledd. Det skal ved vurdering av uttak av rovvilt etter første ledd bokstav c) legges vekt på om bestandsmål som er vedtatt i Stortinget er nådd. I vurderingen av om det foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn felling av ulv skal prinsippet om arealdifferensiert forvaltning og rovviltnemndas regionale forvaltningsplan veie tungt.

I det følgende vil sekretariatet kommentere de fire vilkårene for annet uttak av vilt iht. naturmangfoldloven § 18; vilkåret om bestandens overlevelse, oppnåelse av det norske bestandsmålet, hjemmelsgrunnlaget etter § 18 b) eller c) og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Vilkåret om bestandsmålet i Norge

Flere av klagerne mener at uttaket som er vedtatt av nemndene medfører fare for at bestanden vil havne under bestandsmålet.

I sin innstilling kom sekretariatet til at det med et uttak på ett revir innenfor ulvesonen, fortsatt kunne sannsynliggjøres at bestandsmålet nås i 2026 (ynglinger i 2025). Vurderingen ble gjort på bakgrunn av siste tilgjengelige kunnskap om etablerte revir og med hensyn til de ulike forholdene som kan virke inn på potensialet for ynglinger i 2025. Av sekretariatets vurderinger går det frem at summen av påvirkningsfaktorer taler for at bestanden bør forvaltes i øvre del av bestandsmålet.

Nemndene kom til at det med uttak av ytterligere ett helnorsk revir i tillegg til gjenværende avkom i reviret som ble tatt ut vinteren 2024 i området Fjornshøyden fortsatt kan sannsynliggjøres at bestandsmålet nås kommende år. Nemndene mener at det derfor er sannsynlig at bestandsmålet for ulv jf. rovviltforskriften § 3 første ledd vil nås i 2025.

Det er etter sekretariatets vurdering noe usikkert om bestandsmålet oppnås i 2026 (ynglinger i 2025), og da kanskje spesielt når det gjelder delkravet om tre helnorske ynglinger.

Sekretariatet kan imidlertid ikke se at det er kommet frem nye opplysninger som ville hatt betydning for nemndenes vurdering av dette vilkåret.

Vilkåret om bestandens overlevelse

I saksframlegget kom sekretariatet til at en kvote i region 4 og 5 på totalt 20 ulver (14 utenfor og 6 innenfor sona), sammen med annet kjent og forventet uttak i Norge og Sverige i 2024/25 ikke vil true bestandens overlevelse jf. naturmangfoldloven § 18, andre ledd. Det ble blant annet lagt vekt på at forventet uttak i Norge og Sverige samlet sett ikke vil bringe den sør-skandinaviske bestanden under referanseverdien for *gynnsam bevarandestatus* på 340 individer.

Gjennom saksframlegget har nemndene fått forelagt et detaljert kunnskapsgrunnlag for å vurdere betydningen av uttak opp mot bestandens overlevelse. Det er blant annet redegjort for bestandens status og utvikling, utredninger knyttet til effekten av beskatning av den skandinaviske ulvepopulasjonen, Naturvårdsverkets utredning knyttet til *gynnsam bevarandestatus*, samt den genetiske situasjonen i populasjonen.

Sekretariatet mener at nemndene har hatt et godt faglig grunnlag for å vurdere om uttaket truer bestandens overlevelse, og at det ikke har kommet frem nye opplysninger etter vedtakstidspunktet som ville hatt betydning for nemndenes vurdering av dette vilkåret.

Hjemmelsgrunnlaget etter naturmangfoldloven § 18 c

Flere av klagerne mener at de offentlige interessene som begrunner uttak etter naturmangfoldloven § 18 c ikke er tilstrekkelig tungtveiende for å kunne tillate uttak. Det er også pekt på at mange også opplever det som en belastning at det felles ulv, ved at man mister opplevelser ved å gå i naturen og de næringsmulighetene som tilstedeværelse av rovdyr representerer. Det vises også til at vedtaket gjelder felling innenfor ulvesonen der terskelen skal være vesentlig høyere enn utenfor.

I saksframlegget, som utgjør deler av begrunnelsen for nemndenes vedtak, har sekretariatet gjort en drøfting av hjemmelsgrunnlaget etter naturmangfoldloven 18 c. Det er lagt spesiell

vekt på de hensyn som er fremhevet av Energi- og miljøkomitéen og hensynet til konfliktdemping og tillit til forvaltningen. I vurderingen fremgår det at hensynet til differensiert forvaltning er vektlagt, samtidig er det lagt vekt på Energi- og miljøkomitéens uttalelse om at interesseavveiningene skal være av dynamisk karakter, samt at det ved vurdering av uttak av rovvilt iht. naturmangfoldloven § 18 c, skal legges vekt på om bestandsmålet som er vedtatt i Stortinget er nådd. Sekretariatet har pekt på at det er en forventning hos en del om at ulven skal ha et sterkt vern, særlig innenfor ulvesonen, og at det for disse oppleves spesielt konfliktfyllt at det åpnes for felling av hele familiegrupper innenfor ulvesonen.

Etter en samlet avveining, mente sekretariatet at de offentlige interessene som taler for felling av Boksjø eller Risberget-Ulvåa-reviret veier tyngre enn vernehensynene som taler imot felling. Sekretariatet viser til at vernehensynet er vektlagt ved vurderingen av størrelsen på uttaket og valg av revir for felling. Med et slikt uttak tas det sikte på å opprettholde bestanden i den øvre eller midtre delen av bestandsmålet, samtidig som genetisk verdifulle individer skjermes fra lisensfelling. I de offentlige interessene som taler for felling inngår distriktpolitiske hensyn, samt hensynet til konfliktdemping og tillit til forvaltningen.

Etter sekretariatets oppfatning er hensynet til de nevnte belastningene og konfliktene knyttet til de distriktpolitiske hensynene, samt hensynet til økt tillit og konfliktdemping i forvaltningen av ulv generelt, samlet sett så tungtveiende at det danner rettslig grunnlag for felling av Boksjø eller Risberget-Ulvåa-reviret med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd, bokstav c.

Nemndene har i sitt vedtak kommet til at det også er hjemmel etter naturmangfoldloven § 18 c for uttak av begge de to revirene som sekretariatet pekte på, i tillegg til gjenværende dyr etter uttak av reviret Fjornshøyden.

Etter sekretariatets oppfatning kan vi ikke se at det har kommet frem nye opplysninger i klagene som ville hatt betydning for nemndenes vurdering av dette vilkåret.

Vilkåret om at det ikke må foreligge andre tilfredsstillende løsninger

Det er et vilkår i naturmangfoldloven § 18 annet ledd at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. I saksframlegget har sekretariatet drøftet muligheten for å iverksette andre tiltak enn felling. Sekretariatet kom til at det ikke foreligger andre tiltak enn felling som i tilstrekkelig grad kan gi forutsigbarhet og tillit til forvaltningen, som blant annet bygger på at forvaltningen utføres i tråd med Stortingets føringer.

Uttak av gjenværende avkom født 2023 i reviret som ble tatt ut vinteren 2024 i området Fjornshøyden

Sekretariatet har kommentar til rovviltnemndenes vedtak om også å ta ut gjenværende avkom i reviret som ble tatt ut vinteren 2024 i området Fjornshøyden. I dette området skal det i sommer gjennom dna av møkkprøver, være registrert to fjorårvalper (tisper) som ikke ble tatt ut under vinterens lisensjakt. Sekretariatet vil peke på at reviret Fjornshøyden ble tatt ut vinteren 2024 ved at lederparet ble felt. Eventuelle valper som unngår å bli skutt vil ha en uforutsigbar områdebruk og det normale er at de utover senvinter, våren og eventuelt sommeren forlater området og deretter har en streifende adferd til de selv finner et egnet område og begynner å markere sitt eget revir. Det er svært sjeldent at valpene blir værende i

sitt føderevir, men det har skjedd. Det er svært usikkert om disse valpene fortsatt er i sitt føderevir, og hvis en av valpene skulle gå igjen så vil det være en stor mulighet for at det har kommet en partner inn og at de har etablert sitt eget revir. En av valpene fra i fjor skal også være registrert på svensk side av riksgrensen. Hvis vinterens kartlegging skulle vise at en av valpene har etablert et nytt revir sammen med en ny partner, så vil det være som et nytt revir å regne og da trolig som et grenseoverskridende revir. Da må det gjennomføres nødvendig konsultasjon med svenske myndigheter. Et uttak av et nytt revir her, vil også ha konsekvens for oppnåelse av det norske bestandsmålet og bestandens overlevelse, i tillegg til at det må være et hjemmelsgrunnlag for uttak. Videre vil det være urealistisk å gjennom lisensjakt kun ta ut den eller de ulvene som ble født i området nesten to år i forveien, og dermed ikke samtidig eller i stedet skyte eventuelle andre ulver i området. Det vil heller ikke være mulig å sette et fellingsområde som tar sikte på å kun felle eventuelle valper født i 2023 og uten at det er fare for uttak av andre ulver.

Selv om sekretariatet mener at det ikke vil være realistisk å oppnå nemndenes forventning om uttak av valper født i 2023 i området Fjornshøyden under vinterens lisensjakt, så mener vi at nemndene hadde et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å vurdere dette, og at innkomne klager ikke belyser nye momenter i saken som nemdene ikke var kjent med.

Hensynet til genetisk viktige individer

Etter sekretariatets oppfatning har nemndene tatt de nødvendige forholdsregler for å redusere faren for utilsiktet felling av dyr som ikke tilhører revirene hvor det åpnes for lisensfelling, og for å unngå felling av genetisk viktige individer.

Konklusjon

Det er sentralt i en klagebehandling om saken på vedtakstidspunktet var tilstrekkelig opplyst, og om det gjennom klagen har kommet frem opplysninger som ikke var kjent for nemndene på vedtakstidspunktet. Sekretariatet har i saksframlegget som ligger til grunn for rovviltnemndenes behandling, redegjort for kunnskapsgrunnlaget for lisensfelling av ulv og faglige og juridiske sider ved saken.

Sekretariatet legger til grunn at nemndene har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å vurdere kvoten. Sekretariatet anser at nemndene gjennom saksframlegget har hatt tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å gjøre en avveining av den arealdifferensierte forvaltningen og muligheten til å iverksette andre tilfredsstillende tiltak. Sekretariatet legger til grunn at nemndene har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak, jf. naturmangfoldloven § 8, jf. også forvaltningsloven § 17.

I henhold til forvaltningsloven § 33 (saksforberedelse i klagesak), andre ledd, skal underinstansen (dvs. rovviltnemndene) foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Etter forvaltningsloven. § 33, fjerde ledd, skal sakens dokumenter sendes klageinstansen så snart saken er tilrettelagt, dersom det ikke tas en avgjørelse som nevnt i annet ledd. Klagesaken er forberedt fra sekretariatets side.

Sekretariatet legger til grunn at nemndene har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak, jf. naturmangfoldloven § 8, jf. også forvaltningsloven § 17. Sekretariatet kan ikke se at det i klagen er kommet fram nye momenter som tilsier en omgjøring av rovviltnemndenes vedtak av 11.09.2024, fellessak 4/24.

Innstilling

1. Om rettslige forhold:

Rovviltnemndene viser til at klagen har innkommet innen fristen. Det anses at klagerne har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.

2. Nemndas klagebehandling:

Rovviltnemndene legger til grunn at nemndene har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10, jf. også forvaltningsloven § 17. Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet. Vedtaket ansees også tilstrekkelig begrunnet.

Klagen tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemndene opprettholder sitt vedtak av 11.09.2024 i sak 4- 24, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.